

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

**Гуманітарний факультет
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор – проректор із
науково-педагогічної роботи

_____ Б.О. Коробко
« ____ » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 014 «Середня освіта»

(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма «Історія англійської мови» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта». Складена відповідно до освітньої програми «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)», підготовки бакалавра.

Розробник: Балацька О.Л., к.філол.н., доцент, доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено

Керівник групи забезпечення спеціальності _____ (О.Л. Балацька)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «10» вересня 2019 року № 2

Завідувач кафедри загального мовознавства та іноземних мов _____ (А.П.Болотнікова)

«10» вересня 2019 року

Схвалено навчально-методичною радою факультету

Протокол від « » вересня 2019 року № 2

Голова навчально-методичної ради факультету _____ (В.В.Чернишов)

« » вересня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	форма навчання заочна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u>	вибіркова	
Загальна кількість годин – 90			
Модулів – 1	Спеціальність <u>014 «Середня освіта»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		3-й	—
		Семестр	
		6-й	—
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лекції	
		16 год.	—
		Практичні, семінарські	
		14 год.	—
		Лабораторні	
		0 год.	—
		Самостійна робота	
		60 год.	—
Індивідуальна робота:			
0			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

2. Мета навчальної дисципліни

Метою дисципліни “Історія англійської мови” є ознайомлення студентів з основними подіями розвитку англійської мови в синхронії та діахронії; поглиблення загальної філологічної підготовки майбутніх перекладачів; сприяння розумінню студентами структури та системи англійської мови; ознайомлення їх з основними результатами історичних процесів, характерних для розвитку мови, показ причини та шляхи утворення специфічних мовних особливостей, які властиві сучасному стану англійської мови.

Завдання:

- **методичні**
 - надати студентам знання з історії англійської мови з урахуванням характеристик сучасного стану мови;
 - ознайомити студентів з еволюцією англійської мови, а саме – розвитком фонетичної, граматичної систем, а також словникового складу мови;
 - допомогти майбутньому філологу краще усвідомити певні мовні явища в їх історичному розвитку та успішно подолати методологічні труднощі, зумовлені специфікою розвитку англійської мови.
- **пізнавальні**
 - розширити філологічний кругозір студентів;
 - показати місце англійської мови в мовному світі, її зв'язки та контакти з іншими мовами.
- **практичні**
 - навчити студентів читати та аналізувати тексти англійською мовою різних епох.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є цикл теоретичних та практичних дисциплін: «Вступ до мовознавства», «Практика усного та писемного мовлення (англійська)», «Практика усного та писемного мовлення (німецька)», «Практична граматики англійської мови» тощо.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати: історичні умови виникнення і розвитку англійської мови; процеси і причини змін у галузі фонетики, граматики, лексики англійської мови від часу її утворення до сучасного періоду;

вміти: аналізувати та пояснювати особливості сучасної системи англійської мови з точки зору історії її розвитку; вміти аналізувати тексти давньоанглійського та середньоанглійського періодів.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний порогів рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Наприклад:

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної

			вирішення практичних завдань з використання м основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	дисципліни
--	--	--	--	------------

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути: стандартизовані тести; командні проекти; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; реферати та інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Походження англійської мови. Давньоанглійський період.

Тема 1. Історія формування, розвитку і поширення англійської мови.

Пра-індоевропейська мова та індоевропейці. Германські мови, їх основні особливості та класифікація. Основні періоди розвитку англійської мови.

Тема 2. Загальна характеристика давньоанглійського періоду. Фонетична система давньоанглійської мови.

Давньоанглійський період. Історичні умови розвитку мови у давні часи. Давньоанглійська писемність та пам'ятки давньоанглійської писемності. Давньоанглійські діалекти. Давньоанглійська фонетика. Словесний наголос. Давньоанглійський вокалізм. Основні зміни голосних. Давньоанглійський консонантизм. Основні зміни приголосних.

Практичне заняття № 1.

Тема 3. Словниковий склад давньоанглійської мови.

Давньоанглійська лексика. Характеристика словотворення. Етимологічна характеристика словникового складу у давньоанглійський період. Ісконна лексика та запозичення.

Практичне заняття № 2.

Тема 4. Граматична будова мови давньоанглійської мови.

Давньоанглійська граматика. Структура слова у давньоанглійській мові. Частини мови та їх граматичні категорії. Історичний розвиток іменника. Історичний розвиток займенника, прикметника та числівника у давньоанглійській мові. Категорії дієслова. Сильні та слабкі дієслова. Претерито-презентні дієслова. Неособисті форми дієслів (інфінітив, дієприкметники I, II). Давньоанглійський синтаксис.

Практичне заняття № 3.

Змістовий модуль 2. Середньоанглійський період.

Тема 5. Загальна характеристика середньоанглійського періоду. Фонетична система та словниковий склад середньоанглійської мови.

Середньоанглійський період. Історичні умови розвитку англійської мови у середньоанглійський період. Скандинавське та норманське завоювання та їх вплив на розвиток англійської мови. Середньоанглійські діалекти. Розвиток Лондонського діалекту. Писемні пам'ятки середньоанглійського періоду. Середньоанглійська фонетика. Основні характеристики системи голосних середньо англійського періоду. Кількісні та якісні зміни системи голосних. Система приголосних середньоанглійського періоду. Зміни в системі словотворення. Система словоскладання. Поява кореневого способу словотворення. Скандинавські запозичення. Французькі запозичення. Утворення парних синонімів. Поява етимологічних дублетів.

Практичне заняття № 4.

Тема 6. Граматична будова середньоанглійської мови.

Граматична будова мови середньоанглійського періоду. Перехід до невільованих закінчень. Іменник. Зміни у граматичних категоріях іменника середньо англійського періоду. Прикметник. Займенник. Дієслово. Розвиток часової системи англійської мови. Синтаксис середньо англійського періоду.

Практичне заняття № 5.**Змістовий модуль 3. Новоанглійський період.****Тема 7. Загальна характеристика новоанглійської мови. Фонетична система та словниковий склад новоанглійської мови.**

Новоанглійський період. Історичні умови розвитку англійської мови у новоанглійський період. Формування англійської національної літературної мови. Початок ери книгодрукування. Розквіт літератури у ранньонovoанглійський період. Поширення англійської мови за межі Англії. Фонетичний склад мови ново англійського періоду. Великий зсув голосних. Розвиток середньо англійських коротких голосних. Система приголосних новоанглійського періоду. Вокалізація "r". Словниковий склад мови ново англійського періоду. Розвиток продуктивних способів словотворення. Зміна значень низки слів. Поповнення словникового складу шляхом запозичень з різних мов. Запозичення з латинської мови. Запозичення з французької мови. Запозичення з італійської мови. Запозичення з іспанської мови. Запозичення з голландської мови.

Практичне заняття № 6.**Тема 8. Граматична будова новоанглійської мови.**

Зміни граматичної будова мови новоанглійського періоду. Зміни у граматичних категоріях іменника середньо англійського періоду. Прикметник. Займенник. Дієслово. Розвиток часової системи англійської мови. Синтаксис мови новоанглійського періоду

Практичне заняття № 7.**Контрольний тест.****8. Структура навчальної дисципліни**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Походження англійської мови. Давньоанглійський період.												
Тема 1. Історія формування, розвитку і поширення англійської мови	9	2				7						
Тема 2. Загальна характеристика давньоанглійського періоду. Фонетична система давньоанглійської мови	11	2	2			7						
Тема 3. Словниковий склад давньоанглійської мови	11	2	2			7						
Тема 4. Граматична будова мови давньоанглійської мови	12	2	2			8						
Разом за змістовим	43	8	6			29						

модулем 1													
Змістовий модуль 2. Середньоанглійський період													
Тема 5. Загальна характеристика середньоанглійського періоду. Фонетична система та словниковий склад середньоанглійської мови	11	2	2			7							
Тема 6. Граматична будова середньоанглійської мови	11	2	2			7							
Разом за змістовим модулем 2	22	4	4			14							
Змістовий модуль 3. Новоанглійський період													
Тема 7. Загальна характеристика новоанглійської мови. Фонетична система та словниковий склад новоанглійської мови	11	2	2			7							
Тема 8. Граматична будова новоанглійської мови	10	2				10							
Підсумкове заняття – контрольна робота за модулем 1	2		2										
Разом за змістовим модулем 3	23	4	4			15							
Усього годин	90	16	14			60							

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Семінарські заняття не передбачені		

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія формування, розвитку і поширення англійської мови. Загальна характеристика давньоанглійського періоду. Фонетична система давньоанглійської мови. Пра-індоєвропейська мова та індоєвропейці. Германські мови, їх основні особливості та класифікація. Основні періоди розвитку англійської мови. Давньоанглійський період. Історичні умови розвитку мови у давні часи. Давньоанглійська писемність та пам'ятки давньоанглійської писемності. Давньоанглійські діалекти. Давньоанглійська фонетика.	2

	Словесний наголос. Давньоанглійський вокалізм. Основні зміни голосних. Давньоанглійський консонантизм. Основні зміни приголосних.	
2	Словниковий склад давньоанглійської мови. Давньоанглійська лексика. Характеристика словотворення. Етимологічна характеристика словникового складу у давньоанглійський період. Ісконна лексика та запозичення.	2
3	Граматична будова мови давньоанглійської мови. Давньоанглійська граматики. Структура слова у давньоанглійській мові. Частини мови та їх граматичні категорії. Історичний розвиток іменника. Історичний розвиток займенника, прикметника та числівника у давньоанглійській мові. Категорії дієслова. Сильні та слабкі дієслова. Претерито-презентні дієслова. Неособисті форми дієслів (інфінітив, дієприкметники I, II). Давньоанглійський синтаксис.	2
4	Загальна характеристика середньоанглійського періоду. Фонетична система та словниковий склад середньоанглійської мови. Середньоанглійський період. Історичні умови розвитку англійської мови у середньоанглійський період. Скандинавське та норманське завоювання та їх вплив на розвиток англійської мови. Середньоанглійські діалекти. Розвиток Лондонського діалекту. Писемні пам'ятки середньоанглійського періоду. Середньоанглійська фонетика. Основні характеристики системи голосних середньо англійського періоду. Кількісні та якісні зміни системи голосних. Система приголосних середньоанглійського періоду. Зміни в системі словотворення. Система словоскладання. Поява кореневого способу словотворення. Скандинавські запозичення. Французькі запозичення. Утворення парних синонімів. Поява етимологічних дублетів.	2
5	Граматична будова середньоанглійської мови. Граматична будова мови середньоанглійського періоду. Перехід до невільованих закінчень. Іменник. Зміни у граматичних категоріях іменника середньо англійського періоду. Прикметник. Займенник. Дієслово. Розвиток часової системи англійської мови. Синтаксис середньо англійського періоду.	2
6	Загальна характеристика новоанглійської мови. Фонетична система та словниковий склад новоанглійської мови. Новоанглійський період. Історичні умови розвитку англійської мови у новоанглійський період. Формування англійської національної літературної мови. Початок ери книгодрукування. Розквіт літератури у ранньонovoанглійський період. Поширення англійської мови за межі Англії. Фонетичний склад мови ново англійського періоду. Великий зсув голосних. Розвиток середньо англійських коротких голосних. Система приголосних новоанглійського періоду. Вокалізація "r". Словниковий склад мови ново англійського періоду. Розвиток продуктивних способів словотворення. Зміна значень низки слів. Поповнення словникового складу шляхом запозичень з різних мов. Запозичення з латинської мови. Запозичення з французької мови. Запозичення з італійської мови. Запозичення з іспанської мови. Запозичення з голландської мови.	2
7	Граматична будова новоанглійської мови. Зміни граматичної будова мови новоанглійського періоду. Зміни у граматичних категоріях іменника середньо англійського періоду. Прикметник. Займенник. Дієслово. Розвиток часової системи англійської мови. Синтаксис мови новоанглійського періоду	2
	Підсумкове практичне заняття – контрольна робота за модулем 1	
Разом		14

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
	Лабораторні заняття не передбачені		

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, скласти конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання заліку за контрольними питаннями.

Питання

для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Історія формування, розвитку і поширення англійської мови	7	-
2	Загальна характеристика давньоанглійського періоду. Фонетична система давньоанглійської мови	7	-
3	Словниковий склад давньоанглійської мови	7	-
4	Граматична будова мови давньоанглійської мови	8	-
5	Загальна характеристика середньоанглійського періоду. Фонетична система та словниковий склад середньоанглійської мови	7	-
6	Граматична будова середньоанглійської мови	7	-
7	Загальна характеристика новоанглійської мови. Фонетична система та словниковий склад новоанглійської мови	7	-
8	Граматична будова новоанглійської мови. Підготовка до підсумкового практичного заняття – контрольна робота за 1 модулем	10	-
Разом		60	-

13. Індивідуальні завдання не передбачені

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при проведенні практичних занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь і пояснення.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі диференційованого заліку.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота								Диференційований залік	Сума	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Індивідуальні завдання				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		T7	T8		
9	9	9	9	9	9	8	8	0	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проекту (роботи), практики
90–100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 70 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 30 балів відводиться на залік (для допуску до диференційованого заліку необхідно мати не менше 35 балів поточної успішності)..

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на практичних заняттях (відповіді на практичних заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять) – до 70 балів). Студент може отримати до 5 додаткових балів за виконання робіт, не передбачених навчальною програмою (активність на заняттях, наукову роботу, додатково написаний реферат тощо).

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є диференційований залік. Він здійснюється у формі письмового тесту відповідно до вимог Положення «Про організацію освітнього процесу в Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка».

17. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки для практичних занять із дисципліни «Історія англійської мови» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Укл. О.Л. Балацька. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 22 с.

2. Методичні вказівки з дисципліни «Історія англійської мови» для самостійної роботи студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Укл. О.Л. Балацька. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 31 с.

3. Балацька О.Л. Конспект лекцій з дисципліни «Історія англійської мови» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Балацька О.Л. Полтава: ПолтНТУ, 2017. – 70 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Verba L. History of the English Language = Історія англійської мови : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. (рек. МОН). Edited by Dr. E.F. Riccio: New York University, N.Y. Third edition, revised. Vinnytsia : Nova Knyha, 2012. 296 с.

2. Аракин В.Д. История английского языка. М.: Наука, 1985. 243 с.

3. Иванова И.П., Чахоян Л.П., Беляева Т.М. История английского языка. Учебник. Изд. 3-е. – СПб., «Авалон», «Азбука-классика», 2006. 560 с.

4. Смирницкий А.И. Хрестоматия по истории английского языка с VII по XVII в. с грамматическими таблицами и историко-этимологическим словарем. 4-изд., испр. и доп. М.: Издательский центр «Академия», 2007. 304 с.

Допоміжна

1. Брунер К. История английского языка: в двух томах. Изд. 2-е. Пер. с англ. под ред. и с предисл. Б.А. Ильиша. М.: Эдиториал УРСС, 2003. 720 с. (История народов Европы).
2. Ильиш Б.А. История английского языка. М.: Высш. шк., 1968. 419 с.
3. Расторгуева Т.А. История английского языка: Учебник. М.: Высш. шк., 1983. 347 с., ил. – на англ. яз.
4. Ярцева В.Н. История английского литературного языка IX-XV вв. М.: Наука, 1985. 247 с.
5. Методичні вказівки для практичних занять із дисципліни «Історія англійської мови» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Укл. О. Л. Балацька. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 22 с.
6. Методичні вказівки з дисципліни «Історія англійської мови» для самостійної роботи студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Укл. О. Л. Балацька. Полтава: ПолтНТУ, 2017. 31 с.
7. Балацька О.Л. Конспект лекцій з дисципліни «Історія англійської мови» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.020303 «Філологія». Полтава: ПолтНТУ, 2017. 70 с.
8. Vaugh A.C. A History of the English Language. Vol. 1-2. N.Y., 1978. 249 p.
9. Brook G.S. A History of the English Language. L., 1997. 167 p.

19. Інформаційні ресурси (електронні версії в НТБ ПолтНТУ)

1. Балацька О.Л. Робоча програма «Історія англійської мови» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта» 12 с.